

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

недопущення їх переростання у надзвичайну ситуацію або пом'якшення її можливих наслідків [3].

Також важливим напрямком підготовки до реагування на всі види надзвичайних ситуацій є навчання медичного персоналу та населення послідовності дій в умовах надзвичайних ситуацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тарасюк В.С. Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги. Посібник для студентів вищих медичних закладів II-IV рівнів акредитації / В.С. Тарасюк. – К. : ВСВ «Медицина», 2013. – 528 с.
2. Сноз С.В., Смердова Л.М., Калашніков А.А., Бобильова О.О., Пасічник В.І. Проблема відходів, що виникли внаслідок руйнування об'єктів інфраструктури, відходів знищеної військової техніки та озброєння//Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (13 березня 2024 року, м. Київ)/за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука, с. 187-188.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЕКСПРЕС ОЦІНКИ РІВНІВ ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ҐРУНТУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ХІМІЧНОГО ҐЕНЕЗУ

Тетяна ФОКІНА, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ,
*Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед.н., професор*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Моніторинг стану довкілля під час надзвичайних ситуацій, спричинених хімічними речовинами, є критично важливим для забезпечення екологічної та техногенної безпеки. Експрес-методи аналізу дозволяють отримувати дані про стан довкілля в реальному часі, що є

необхідним для прийняття ефективних рішень щодо ліквідації наслідків аварій та захисту населення.

Для моніторингу повітря широко застосовуються портативні газоаналізатори, такі як УГ-2, які дозволяють швидко ідентифікувати забруднювачі, в т.ч. чадний газ, діоксид сірки та азот. Атомно-абсорбційна спектроскопія забезпечує високу точність аналізу навіть малих концентрацій металів у повітрі та ґрунті, хоча потребує складного обладнання. Біотестування з використанням рослин або мікроорганізмів є економічним та швидким способом оцінки токсичності середовища.

Автоматизовані системи моніторингу, такі як ГМК-3 або ГКП-1, дають змогу проводити довготривале спостереження за станом повітря. Незважаючи на обмежену мобільність та необхідність спеціальної підготовки персоналу, ці системи надають високоточні та систематизовані дані, які стають основою для прогнозування та розробки заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Інтеграція таких систем у загальнодержавну мережу моніторингу дозволяє більш ефективно управляти ризиками та своєчасно інформувати населення про загрози.

Особливу увагу слід приділяти ретельному відбору проб у зонах максимального забруднення, зокрема поблизу джерел викидів або в місцях концентрації населення. Важливо враховувати фізичний стан забруднюючих речовин, їх хімічний склад та тривалість впливу на середовище. Це дає змогу не лише оперативно оцінювати ризики, а й розробляти дієві стратегії для захисту населення та мінімізації шкоди для екосистем.

Ефективна система моніторингу забруднення є невід'ємною умовою зменшення екологічних та соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій. Використання сучасних експрес-методів, автоматизованих систем та інтеграція результатів моніторингу в процеси ухвалення рішень забезпечують безпеку населення та сприяють сталому розвитку регіонів. Окрім того, важливо підвищувати обізнаність населення про ризики,

пов'язані із забрудненням, та впроваджувати освітні програми, спрямовані на підготовку фахівців у цій галузі.

АЛГОРИТМИ ДІЇ ГРУП ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ З ХІМІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ

Тетяна ХІЛЬКЕВИЧ, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ
*Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед. н., професор*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Україна, як індустріально розвинута країна, стикається з високими ризиками надзвичайних ситуацій (НС) з хімічними речовинами. Ці загрози посилюються через воєнні дії, що супроводжуються пошкодженнями промислових об'єктів та інфраструктури. Ефективне реагування на хімічні інциденти є життєво важливим для захисту людей і довкілля. Важливо зазначити, що війна значно ускладнює реагування на НС хімічного генезу, це пов'язано з руйнуванням інфраструктури та нестачею ресурсів. Підготовка персоналу для оперативного реагування є одним із найважливіших елементів забезпечення безпеки.

Метою системи цивільного захисту є мінімізація наслідків НС і захист населення [1]. До неї входить функціональна підсистема забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення [2]. Функціональна підсистема забезпечує моніторинг і запобігання НС, готовність сил і засобів, проведення заходів, навчання населення. До груп реагування на НС у сфері громадського здоров'я відносяться групи, які проводять радіаційне, хімічне та епідеміологічне спостереження, дозиметричний та хімічний контроль і дезінфекційні бригади.

За визначенням ВООЗ, ххімічний інцидент - це «несподіваний неконтрольований викид хімічної речовини з місця її зберігання» [3].